Warszawa. Środa.

№ 9. Rok 18 59/60. Dnia 30 Grudnia / 11 Stycznia,

KRONIKA

WIADOMOŚCI KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH.

Zimna dziś rano stopni 1.
Ciepła wczoraj w południe stopni 2.
Jutro św. Arkadyusza M.

Wschód słońca o godz. 8 min. 7.
Zachód „ 4 „ 10.
Wysokość wody na Wiśle stóp 10 cali 0.

Do *Kroniki Wiadomości Krajowych i Zagranicznych*, jako praemium dla prenumeratorów, dodane zostaną na kwartał dwa tomy treści historycznéj, powieściowéj, literackiéj i ekonomicznej, składające się każdy z 250 stronnic, za cenę druku i papieru po kop. 25 za tom.

Obwieszczenia przyjmuje Redakcya Kroniki za opłatą: Od wiersza drobnym drukiem za jednorazowe umieszczenie kop sr. 3, za następne po kop. sr. $2^1/_2$

Każdy prenumerator Kroniki ma prawo zamieścić w niéj bez opłaty, doniesień własnych za 50 kop kwartał.

WSZYSTKO DLA WSZYSTKICH.

CENA KRONIKI:
w Warszawie: Kwartalnie Rsr. 1 kop. 35. (złp. 9).
„ „ Miesięcznie kop. 45, (złp. 3).
Numer pojedyńczy kop 5, (groszy 10).
Na Poczcie: w Królestwie kwartał. Rsr. 2 kop. 25 (złp. 15.
w Cesarstwie: Rocznie Rsr. 13,—Półrocznie 6 kop. 50)
„ „ Kwartalnie Rsr. 3 kop. 25 (w kopertach).

Biuro Redakcyi i Kantor główny w litografii A. Pecq et Comp. ulica Miodowa Nr. 482.

— *Z Petersburga*, 13 (25) *grudnia*. —

Za zbliżeniem się terminu odnawiania kuponów cztero i pół procentowych pożyczki Rossyjskiej, zawartej 1849 r. z bankierami braćmi Baring et comp. w Londynie, Kommissya umorzenia długów Państwa, zawiadamia posiadaczy obligacyi pomienionej pożyczki, że z rozporządzenia JW. Ministra Skarbu, wspomnieni bankierzy będą wydawać od 1go stycznia 1860 r., okazicielom dawnych talonów, nowe kupony z talonami na następujące dziesięciolecie od 19 czerwca (1 lipca) 1860 do 20 grudnia 1869 (1go stycznia 1870 r.)

Od Ministerstwa Skarbu. Z powodu rozgłoszonych wieści, o zamierzonem, jakoby ogólnem przejrzeniu obowiązującej obecnej taryffy handlu Europejskiego, Ministerstwo Skarbu poczytuje za potrzebne ogłosić, dla wiadomości fabrykantów i kupców, że w obecnym czasie takie przejrzenie nie jest zamierzone.

— Wystawiony wczoraj po raz pierwszy dramat na naszej scenie z francuzkiego przełożony. Ewa, zawiódł nasze oczekiwania. Nie chcemy tem zdaniem ubliżać naszym artystom. Bynajmniej, ci wywiązali się ze swego zadania najzupełniej: panna Palińska, pp. Królikowski i Żółkowski, grali jak nie można lepiej; ale treść, ale dążność dramatu potępiamy bezwarunkowo. Innym razem rozpiszemy się więcej szczegółowo, dziś zaznaczamy tylko w naszej Kronice, fakt spełniony. Są może sztuki w naszym repertoarze więcej nie moralne, ale pocóż liczbę ich zwiększać? Występek nie jest traktowany w nowym dramacie jako bagatelka, jako grzeszek modnego świata, owszem autorowie wyrazili go w całej nagości, ale nie szczędzili barw jaskrawych i ponętnych które słabych i niedoświadczonych złudzić mogą.

Dramat ten w Paryżu, w niektórych teatrach, w pewnych warstwach społeczeństwa mógł mieć powodzenie, ale u nas dzięki Bogu, rozpusta okryta złotem i dyamentami nie rozpiera się wszędzie, nie śmie czoła piętnem hańby naznaczonego do góry podnosić. Upadek młodej dziewczyny z gminy, jest wątkiem całego dramatu. Ewa odrzuca ze wzgardą złoto bogacza, odpycha miłość młodego malarza, ale daje się uwieść namiętnej mowie młodego rozpustnika, który życie jej swe poświęcić i żoną nazwać obiecuje. Niestety miłość Lelia trwała dwa miesiące, ma zamiar poślubić inną. Clarende przekonywa o tem Ewę, za jej rozdarte serce w zamian ofiaruje jéj pałac i bogactwa. Ewa aby dogodzić zemście, przyjmuje ofiary bogacza; nasyciła zemstę cierpieniem niewiernego kochanka, ale ani zemsta, ani złoto rany serca nie zabliźnią, zrzuca z siebie klejnoty, porzuca pałac bogacza, któremu w chwili rozpaczy zaprzedać się chciała, i bieży w nurtach kanału utopić swą boleść, ale malarz wzgardzony, Buffamalco, czuwa nad nią jak anioł opiekuńczy wstrzymuje ją nad brzegiem wody, raz jeszcze serce swe składa w ofierze, ale Ewa nikogo nie kocha i kochać nie chce.

W pobliskim klasztorze zabrzmiały pieśni Bogu poświęconych dziewic: Ewa widzi w tem palec Opatrzności, w klasztorze zagrzebie swą rozpacz, kiedy Lelio w objęciach innej o niej zapomina, a Clarende ściga naprożno za tancerką, która jedna oprzeć mu się śmiała. Treść ta wystarczy już za recenzyą dramatu, panna Palińska pojęła rolę, wypracowała ją, gra jej była pełna prawdy i uczucia, uniknęła wszelkiej przesady w głosie i akcyi, a jeżeli znalazły się drobne usterki, prawie nie-

---

POTĘGA PRZEMYSŁU.

(*Dokończenie*).

Dzięki przemysłowi, dziś prawie wszyscy jednakowo się ubierają, lecz za to próżność wzrosła niezmiernie. Ekonomiści źle czynią, nie zważając na rozmaite skutki moralne, wynikające z materyalnych wynalazków. Dla czegoż w obrazie tegoczesnego społeczeństwa, nic nie wspomnieli o próżności? Przemysł, powiadają, rozszerza dobry byt we wszystkich klassach mieszkańców, lecz cóż wyniknie jeżeli zarazem próżność rozszerza? Korzyść będzie tylko pozorna i uważając rzeczy z najlepszej strony, szkoda zrównoważy się z pożytkiem. Lecz nie na tem koniec. Ze zbliżenia się do bogatych ubiorem i niektóremi świecidłami, wynika żądza naśladowania ich trybu życia; z téj życie nad stan, nad dochody, a z niego następnie próżność, podłość, bezrząd, nierzetelność i wszelkie występki, a nawet zbrodnie. Ileż to znajdujemy majątków opartych na przypuszczeniach, ile nieodgadnionych źródeł utrzymania się? Każdy usiłuje być bogatym, a przynajmniej za bogatego uchodzić; kłamstwo i szarlatanstwo, pogarda mierności, żądza uciech, ogarnęły społeczność. Ani smutne codzienne ofiary, ani surowość prawa, nie sprowadzi z téj drogi, która stała się jednym z warunków towarzyskiego życia.

Teraźniejszy zbytek, ów wielki owoc przemysłu, tak uwielbiany od motłochu, jest jednem z najbiedniejszych wynalazków jakie sobie wyobrazić możemy. W tym zbytku nie ma piętna szlachetności. Nasze pomieszkania nie odznaczają się uroczystością, smakiem i sztuką. Całe ich bogactwo polega na świecidełkach i nagromadzeniu droższych firanek, kobierców, luster. Nie ma prawdziwej piękności i artyzmu. Wszystko tam jest teatralnie poziome. Zapytujemy się kto mieszka w tych apartamentach, które stósowne są tylko dla jakiej zalotnicy, albo zmysłowego bogacza ze Wschodu i dowiadujemy się zdziwieni, że to uczciwy prosty mieszczanin. Dzieła artystów w których duszę swoją przelewali, zastąpiły wyrabiania fabryczne, powtarzające tysiące tych samych odcisków lub odlewów. Miejsce dzieł Tycyana i Rafaela, zastąpiły fotografie.

Oto jest obraz jeszcze nie zupełny, szkód które zrządził przemysł nad miarę rozwinięty, Jakąż nam przyszłość zapowiada? Niestety, może smutniejszą od obecności. Poprzednie pokolenia miały jeszcze przymioty, któremi wynagradzały wiele błędów i wad swoich; lecz młode dorastające pokolenie i to nowe które dopiero z dziecinnego wieku wychodzi, strachem nas przejmuje. Już w nich nie ma młodości, ani wzniosłych złudzeń, ani miłej nietroskliwości ich wiekowi właściwej. Wiek rycerski od dawna miniony, odradzał się w pewnym względzie w młodocianych latach pokoleń; lecz dziś oschła rzeczywistość zastąpiła dla młodzieńca wszystkie ideały, którémi karmił się przed laty. Chciwi, drapieżni, niemiłosierni, bez czułości, ubiegają się za bogactwem, z tem zawzięciem z jakiem niegdyś za uciechami gonili. Nie mają namiętności, nie znają miłości, ich serce jest puste, a nawet ich krew jest zimna. Zdaje się że odziedziczyli wszystkie doświadczenia, zawiedzenia i powątpiewania pięciu lub sześciu pokoleń. Wierzą jedynie tylko w pieniądze, nie uznają innego Boga i potęgi, prócz złota. Zręczni, zwinni, przebiegli, wszystkie siły wytężają na zrobienie majątku. Nic ich nie obchodzi, nic ich nie ustrasza. Obojętnie patrzą na przemiany rządów, na upadki dynastyi, na zdarzenia polityczne. To do nich nie należy; są wstrzemięźliwi z potrzeby, a nie lubią wstrzemięźliwości; są czynni, a nie lubią pracy; są rozwiąźli, a nie czują rozkoszy. Taki jest obraz młodego pokolenia, na nieszczęście bardzo wierny, a bynajmniej nie przesadzony. Przemysł utworzył społeczność na podobieństwo swoje;

uchronne w pierwszem przedstawieniu, te znikną w następnych. To samo powiedziać możemy o pp. Królikowskim i Żółkowskim, p. Swieszewski miał rolę niewdzięczną, pracował nad nią, ale trudno mu było podnieść ją a mianowicie w drugim i trzecim akcie. Szkoda tyle pracy i talentu, nad taką miernością.

— „Piszą z Krakowa 7 stycznia.—Już w wigilią Trzech Króli słyszeliśmy na nowo poważny głos Zygmunta z Wawelu. P. Zieleniewski spoił pęknięte serce dzwonu i takowe zawieszono na powrót; wszelako zawieszenie serca wymaga podobno jeszcze poprawy, aby uderzanie było jednostajne i równe. Także milczący od dawna zegar ratuszny bije znowu godziny i kwadranse, tak jak zapowiedziane było, że jeszcze w ciągu zimy naprawionym zostanie tymczasowo, a główna naprawa jego w lecie ma nastąpić.

— „Przybył tu w przejeździe X. Podlaszecki proboszcz z Jasienny, znany już z wynalazku żniwiarki. Miał on z sobą to narzędzie, o którego wartości uprzedziły już czytelników naszych kilkakrotnie sprawozdania z odbytych prób. Wielu obywateli tutejszych oglądało tę żniwiarkę w mieszkaniu X. Podlaszeckiego w hotelu saskim, a znawcy podziwiali jej prostotę, tak iż gdyby nie sprawozdania wiarogodne, nie mogliby przypuścić, aby narzędzie to mogło mieć tak znakomite zalety. X. Podlaszecki jutro rano ma wyjechać, gdy więc ten numer „Czasu" wyjdzie, zapewne już wtedy opuści Kraków, lecz za parę tygodni przybyć ma tu na dłuższy czas. Zawarł on podobno już umowy o wyrabianie żniwiarek swego pomysłu.

—W Anglii kapitan Roads podał plan budowy namiotu polowego mogącego służyć za lazaret. Wykonane próby udały się najpomyślniéj — a trud ludzi mało co obznajmionych z rozbijaniem namiotów z łatwością takowe uskuteczniły. Wynalazca dowcipnie uniknął potrzeby środkowego słupa zastępując go gibkiemi pobocznemi prętami z drzewa jesionowego w odpowiedni kombinowanemi sposób. Namiot może pomieścić 20 chorych i odznacza się doskonałą wentylacyą.

— Aleksy Rutkowski urzędnik Zarządu Ober-Policmejstra opatrzony śś. Sakramentami, przeżywszy lat 39 zmarł w dniu onegdajszym.

— Według jednego z dzienników w Peszcie wychodzącego było w Śerbii w roku 1858 — 343 szkół elementarnych w których uczono 10,000.

— Piszą z Odessy iż tam jak najkorzystniejszy wpływ wywarła wiadomość o dozwolonem wprowadzaniu herbaty z Kantonu z ocleniem odpowiadającym cenie produktu prowadzonego przez Kiachtę; nadto na niektóre gatunki herbaty cło ma być zniżone. Powszechne utrzymuje się mniemanie między konsumentami herbacianego liścia iż produkt ten prowadzony wodą, w dobroci o wiele ustępuje lądowemu. Jest to błędem gorliwie rozszerzanym przez interesowanych kupców. Wiadomo iż wprowadzane herbaty kantońskiej dozwolone było tylko do portu Odeskiego, aż do chwili zniesienia istniejących poprzednio praw porto-franco. W następstwie czasu jako próbę dozwolono kampanii Rossyjsko-Amerykańskiej wprowadzać do portu Petersburgskiego herbatę. Pięć tysięcy cybików tego produktu wprowadzonych znalazły rozkup w samej Moskwie i uznano herbatę tę drogą nadeszłą za lepszą od Kiachtskiej. To doświadczenie najoczywiściej dowiodło pomimo opozycyi kupców dobroci herbaty prowadzonej morzem. Nie ma więc wątpliwości iż prowadząc herbatę drogą morską, liczne zyskujemy korzyści, oprócz bowiem zniesienia kontrabandy, na tej samej ilości produktu prowadzonego przez Kjachtę oszczędzonoby od 5 do 6 milionów rubli.

— Drugi rok już mija, jak w Petersburgu w sali Passażu urządzane są peryodycznie popularne odczyty staraniem domu handlowego: Strugowszczykowa i Kompanii. Biorą w nich udział najznakomitsi professorowie, a publiczność licznie się na nie zgromadza. Otóż obecnie na wzór Petersburga urządza u siebie i Moskwa podobnego także rodzaju odczyty. Z ostatnich bowiem listów dowiadujemy się iż od stycznia r. b. w sali Uniwersytetu profesor Lubimow mieć będzie lekcye fizyki a prof. Wyziński, odczyty historyi, w Moskiewskiej zaś praktycznej Akademii nauk handlowych professor Babst wykładać zacznie publicznie Ekonomiją polityczną, a prof. Kitara nauki handlowe. Mówią również iż w Moskiewskim rzemieślniczym zakładzie rozpocznie się szereg praktycznych doświadczeń, objaśnianych ustnym wykładem dla publiczności. Lekcye w Uniwersytecie mają być abonowane w Akademii zaś w Rzemieślniczym zakładzie bezpłatne.

— W tych dniach wyszedł z druku pierwszy zeszyt *Historyi naturalnej* jako dzieła wskazującego pomoc do nauczenia się tej umiejętności uważanej w głównych stanowiskach jej wzrostu przez profesora Antoniego Wagę. Samo imie szanownego naturalisty naszego jest rękojmią, że praca ta zadość czyni pod każdym względem gwałtownej potrzebie jakiej doznają pragnący się zapoznać z tak piękną nauką w krajowym języku. Dla tego też zastrzegamy sobie słów kilka o tak ważnym trudzie, obszerniej powiedzieć w przyszłości.

Piszą ze Lwowa 3-go stycznia.

Jedną z najkorzystniejszych dla kraju instytucyi, przez której utworzenie się pamiętnym będzie rok ubiegły, jest zawiązujące się staraniem p. Fr. Trzecieskiego towarzystwo wzajemnego zabezpieczenia ogniowego. Wiadomość o niem została u nas przyjęta z powszechnem zadowolnieniem. Dotąd wypływały miliony rok rocznie na zbogacenie towarzystw zagranicznych, dziś pieniądze te pozostaną w kraju i na korzyść własną kraju zużytkowane zostaną. Ktokolwiek zdrowo pojmuje interes ogólny równie jak i swój osobisty, nieomieszka przystąpić do Towarzystwa, tem bardziej że byt jego, od zgłoszenia się jak największej ilości członków, życzących sobie wziąść w niem udział, zależeć będzie. Tutejsze Towarzystwo gospodarskie przez wiele lat starało się usilnie o uzyskanie koncesyi zawiązania Towarzystwa powszechnego, przymuszonego zabezpieczenia. Nie ulega wątpliwości, że Towarzystwo zabezpieczenia od ognia i gradobicia, powszechne, przymusowe, byłoby korzystniejsze dla kraju, dobroczynniejsze w skutkach dla ogółu mieszkańców, rozpościerając bowiem dobrodziejstwo swe na wszystkich, zmniejszyłoby zarazem do cyfry prawie nieznacznej obowiązki na każdym z

---

dusze nieużyte jak machiny, a serca oschłe jak wyroby fabryczne.

Dla tego też, widząc jak ważną rolę gra przemysł w tegoczesnym społeczeństwie, pragniemy żeby moralnym wpływom ulegał. Dola srednich klass, głównie od tego kierunku zależy. Jeżeli przemysł, poznając swoje błędy, wnijdzie na dobrą drogę, zapewniona będzie pomyślność i byt klass średnich; jeżeli dalej tą samą postępować będzie, średnie klassy, a z niemi cała społeczność, upaść muszą.

Nowy stan towarzystwa, jaki utworzył się w wypadkach rewolucyi 1789 r. i następnych, wkłada na każdego daleko większą odpowiedzialność, bo każdemu nadaje wolność działania. W pracy naszej, nie powinniśmy nigdy zapominać o celach wyższych, moralnych. Pracujmy dla tego żebyśmy byli lepszemi, światlejszemi, cnotliwszemi, nie zaś wyłącznie tylko bogatszemi. Przemysł jest jednym z narzędzi do uskutecznienia ideału udoskonalonego towarzystwa, a w razie przeciwnym stać się musi narzędziem bezrządu. Niech więc będzie skromniejszym i uważa się za sługę nie za pana społeczności.

* * *

Do tych uwag ekonomisty francuzkiego, nad potęgą przemysłu, powinniśmy dodać to jeszcze, że autor pisał pod wrażeniem, które na nim zrządziły wypadki roku 1848. Zupełny zamęt wyobrażeń, głoszone zasady komunizmu, podkopujące byt społeczności na zachodzie, teorya wspólności pracy i zarobków, niby posunięcie się aż do wspólności majątków i zerwania stosunków rodzinnych, imaginacya robotników rozgorzała przez tak szalone teorye, a ztąd wybuchająca rewolucya która dom orleański zwaliła, rewolucya po któréj żadne osiągnięcie celów zamierzonych nie nastąpiło, a która przez to okazała niemoc swoją: wszystko to, naprowadziło autora do szukania źródła takiego przewrotu wyobrażeń. Znalazł je pan Montegut, w zbytecznej przewadze przemysłu i w dążeniu wyłącznie użytkowem i materyalnem ztąd wynikającem. I tak jest rzeczywiście; ilekroć jaki rodzaj pracy posiędzie wyłączność, zawsze zrządzać musi szkodliwe skutki.

Wyłączne oddanie się rolnictwu, bez dążności ku przemysłowi i handlowi, sprowadza i utrzymuje stagnacyą i ciemnotę. Nagromadzenie wielkich fabryk i rękodzieł podług teraźniejszego systematu urządzonych, gdzie ludność robotnicza żadnego zapewnienia bytu, żadnego własnego zakątka nie posiada, sprowadza w gminie gorszą jeszcze głupotę, odrętwiałość umysłów, zepsucie obyczajów i nienawiść dla wyższych; a w bogatych przedsiębiercow wpaja obojętność i samolubstwo. Szczęśliwy ten kraj, w którem przemysł rolniczy równoważy się z rękodzielnym i wspiera się wzajemnie: szczęśliwszy ten, gdzie wyższa idea moralna i szlachetne popędy, nie uległy pod ciężarem wyrachowań kupieckich, nie wyschły wśród niespodzianych strat i zysków giełdowych! W takiem położeniu są wszystkie ludy słowiańskie. My Polacy, możemy i powinniśmy rozwijać ducha przemysłu, jednocząc go z odwieczną przyjaciołką naszą, uprawą roli. Lecz zajmując się przemysłem, a zwłaszcza tem, który z rolnictwem łączy się bezpośrednio, nie powinniśmy zapominać o naszych obywatelskich obowiązkach. Przemysł rękodzielny w kraju naszym, może wywrzeć wyjątkowy a bardzo ważny wpływ na liczną klassę ubogich starozakonnych. Jeżeli przyjdzie ta epoka, w której tak znaczna liczba ludzi tego wyznania, zaniecha frymarku szkodliwego dla rolnictwa, bardzo mało pożytecznego dla niej, a weźmie się do produkcyjnej, a tem samej zacnej pracy fabrycznej, wtenczas będziemy mogli powiedzieć, że kraj nasz wstąpi na właściwą drogę moralnego i materyalnego postępu.

F. S. D.

z członków ciążące. Rząd wychodząc jednak z zasady, iż nie wypada obciążać dowolnie nowemi obowiązkami mieszkańców kraju i tak już pod względem materyalnym dosyć wyniszczonego i zubożałego, udzialając koncesyę p. Fr. Trzecieskiemu na zawiązanie Towarzystwa zabezpieczenia wzajemnego dobrowolnego, równocześnie odmówił Towarzystwu Lwowskiemu gospodarskiemu pozwolenia na utworzenie zabezpieczenia ogniowego powszechnego, przymusowego, odraczając jak właściwie, rzecz tę do uchwały reprezentacyi krajowej. Nim to nastąpi obywatele nasi powinniby się skwapliwie garnąć na wezwanie p. Trzecieskiego, i jak najliczniejszem przystąpieniem wesprzeć jego usiłowania by co rychlej wprowadzić w życie instytucyą tyle użyteczną i otrząść się z pod teroryzmu wyzyskujących nas towarzystw zagranicznych.

Dowiaduję się, iż w obwodach samborskim, stryjskim i przemyskim zawiązuje się spółka obywatelska, pod przewodnictwem Wal. hr. T. z bardzo znacznym funduszem zakładowym, mająca na celu ułatwienie sprzedaży ziemiopłodów gospodarzom wiejskim, oraz udzielenie potrzebującym kredytu na takowe. Będzie to podobno rodzaj banku rolniczego, coś nakształt obywatelskiego domu komisowego w Płocku, którego istnienie w krótkim czasie tyle się okazało pożądane i użyteczne. Spółka samborska ma podobno zamiar zakupować u producentów. na własną rękę ziemiopłody mające w większych ilościach odbyt za granicą, mianowicie: pszenicę, wódkę, wełnę i konie; na inne przedmioty, będzie udzielać pożyczki gospodarzom.

Zbawienny to pomysł jeżeli przyjdzie do skutku. Byłaby to emancypacya jakiej nam najpilniej i najwięcej potrzeba, emancypacya z pod jarzma lichwy, gniotącej u nas obecnie ziemię i pracę. Skoro o przedsięwzięciu tem bliższym zasięgnę wiadomości, pospieszę je wam udzielić.

— Wyszedł z druku zeszyt 37 Bibl: War:, za m. styczeń r. b. i obejmuje:—Od redakcyi. Wit Stwosz, jego pobyt w Norymberdze i przygody tamże doznane, przez Edwarda bar. Rastawieckiego.—Literatura zagraniczna. Angielskie przeglądy. The Edinburgh Review. The Quaterly Review.—The Westminster Review.—The British Quartely Review.—Blachwoods's Magazine. — Dublin Uniwersytety Magazine. — Colburn's new Monthly Magazine. — Bentley's Misscelany. — The Atheaeum.—The Critic. — Ryszard III tragedya Szekspira, przekład Józefa Paszkowskiego ciąg dalszy. — Kilka uwag o rozwoju i kierunku sztuki malarskiej w Polsce, przez Ludwika Buszara.—Kronika paryzka literacka, naukowa i artystyczna. Kwestya kobiet. Dziecko. Kobiety za sto lat.—Maski i Bufony Maurycego Sanda.—Romanse sielskie, pani Sand,—Ksiąze Job, komedya Leona Laya. — Długi serca, dramat Augusta Maquet.—Raport Kommissyi reformującej Teatr francuzki.—Panna Déjazet. — Paryż, Rzym, Jerozolima, przez Salvadora. — Wiadomości literackie.—Literatura włoska. Rzut oka na obecne piśmiennictwo. Niccolini.—Guerrazi.—Leopardi.—Giusti.—Dall Ongato.—Ugo.—Foscolo.—Poezya. Aymerillot. (Z legend Wiktora Hugo.—Kronika Literacka. Pismo zbiorowe wileńskie na rok 1859. Wilno. Przez Kazimierza Kaszewskiego. Homera Odyssea, przekładał z greckiego Antoni Bronikowski. Poznań. Przez Cypryana Izdebskiego.—Roczniki c. k. kommissyi centralnej, ustanowionej dla wykrycia i zachowania pomników budowniczych, wydawane pod Redakcyą Gustawa Heidera w Wiedniu. Przez Karola Beyera.—Pan Atanazy Skorupa człowiek postępowy. Szkice obyczajowe, skreślił i tekstem objaśnił A. Bartels. Paryż. 1859.—Rozmaitości. Proteusz albo nieśmiertelność. (Rozmowy z Humphry Davy z dzieła Consolations in travel). Przez L. Zejsznera.—Wiadomości z nauk. Ciepło i światło są objawami jednej i tejże samej siły. Przez S. P. — Korespondencye. Do redakcyi Biblioteki Warszawskiej od Apolinarego Kątskiego. — Do redakcyi Biblioteki Warszawskiej od Aleksandra Grozy.—Kronika Bibliograficzna.—Wiadomości literackie.— Dostrzeżenia meteorologiczne za miesiąc listopad r. z.

— Cyrk Carré ogłasza dziś iż pobyt swój w Warszawie jeszcze do dnia 15 stycznia przedłuży i postanowił że w tym czasie da jeszcze 4 ostatnie przedstawienia.

— W dniu wczorajszym przyjechało do Warszawy koleją żelazną osób 354, wyjechało 261.

— Wczoraj w teatrze wielkim po przedstawieniu 1-y raz nowej dramy *Ewa*, przywołana panna Palińska i p. Królikowskipo 8-kroć

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

AMERYKA.

Około trzystu pięćdziesięciu młodzieży ze Stanów Południowych, którzy słuchali kursów medycyny na uniwersytetach w Filadelfii i Nowym Jorku, opuściło te dwa miasta aby się udać do uniwersytetów w Stanach mających niewolników. Zachęcani byli do tego przez rządcę Wirginii, który obiecał przyjąć ich z wojennemi honorami i przez prezydenta drogi żelaznej w Baltimore, który oddał do ich rozporządzenia pociąg gratysowy.

Izba jeszcze się nie ukonstytuowała. Głoszą że poselstwo prezydenta będzie rozdane dzisiaj. (*Nord.*)

BAWARJA.

Munich 2 stycznia. Król wyjeżdża w tych dniach do Hiszpanii południowej, gdzie zamierza zimę przepędzić. Podróż odbędzie się naj krótszą drogą przez południową Francyą.

Król zachowa ściśle incognito pod nazwiskiem hr. Werdenfels. (*Nord.*)

FRANCYA.

Paryż, 8 stycznia. Wiadomość o zbliżeniu się gabinetów paryzkiego i londyńskiego, nie ulega wątpliwości; uważano za nowy dowód tej zgody notę Monitora, oznajmiającą wyjazd lord Cowley do Londynu. Pogłoska rozszerzona wczoraj, jakoby missya lorda Cowley do Foreign-Office niepowiodła się, jest bezzasadną; ostatnie depesze otrzymane z Londynu, pokazują przeciwnie, że propozycye przez niego przedstawione, dobrze były przyjęte przez lorda Palmerstona i lorda Russell; z drugiej strony dymisya hr. Walewskiego ułatwiła o wiele stosunki między dwoma rządami i rozproszyła ostatnie nieufności z tamtej strony cieśniny.

Zebranie kongresu nie możliwe jest w obec takiego położenia; takiego też jest mniemania angielski ambasador, sądzi że w obec trudności jakie stawiają dwory wiedeński i rzymski, zebranie to jest prawie niepodobne. We Włoszech takaż panuje opinia w tym względzie. Żałują tam mocno rozwiązania spokojnego, którego się spodziewali i przekonanie panuje powszechne, że dwory wiedeński i rzymski, nie przestały jeszcze liczyć na wyprawę władzców Włoch Środkowych, na czele austryackich żołnierzy w mundurach włoskich. Wszystkie nowiny otrzymywane tak z północnych jak i z południowych stron Włoch, jednozgodnie mówią o wznowieniu wojny. Obawa ta usprawiedliwia pozostawienie korpusu wojska we Włoszech przez Napoleona.

Korespondencye z Wiednia donoszą nam dokładne szczegóły o werbunku mającym miejsce w Wiedniu, dla armii Ojca św.; wybierają najlepszych żołnierzy dymisyonowanych, w skutku zmniejszenia armii i najdzdolniejszych oficerów. To jest jak gdyby formowano korpus posiłkowy z doborowych wojsk, przyzwyczajonych do wojny i nowo-uorganizowanych, z jedyną zmianą: mundurem papiezkim.

Wskazujemy to nierzetelne postępowanie dworu wiedeńskiego, który łamie najpierwszy warunek przyjęty w Villafranca, wstrzymywania się od wszelkiej zbrojnej interwencyi, i niezachowuje nawet jakichkolwiek pozorów. Postępowanie takie pociąga jeszcze rzeczywiste niebezpieczeństwo dla pokoju Austryi samej. Chybiając swemu słowu, Austrya rozdziera preliminarya w Villafranca i traktat zurichski, i uwalnia tem samem Francyą od zobowiązań powziętych przez Napoleona, co do restauracyi książąt.

Niektórzy rozpuszczają przesadzone pogłoski o propozycyach zawiezionych przez lorda Cowley do Londynu. Według nich nie chodzi już o przyłączenie księstw do Piemontu ale o wcielenie Sabaudyi i Nizzy do Francyi. Za nagły to sąd o rzeczach, aby przypuszczać zgodzenie się polityki angielskiej od razu na podobne układy. (*Nord.*)

NIDERLANDY.

W skutek opozycyi jaką znalazły przedstawienia rządu w izbach prawodawczych, ministerstwo zostało rozwiązane. Wszyscy ministrowie złożyli swe urzędowania do rozporządzenie króla. Przesilenie trwa, lecz sądzą powszechnie że król nie przyjmie dymissyi gabinetu. (*Nord*).

WŁOCHY.

Piszą z Wenecyi: Agitacya wzrasta ciągle. Trzej kandydaci przedstawieni do urzędu mera, ustraszeni byli objawami gwałtownemi niechęci publicznej. Pewną osobę, którą wzięto za hrabiego Bembo, wielkiego stronnika Austryi, pchnięto nożem. Sale teatrów ciągle są zamknięte. (*Nord.*)

OSTATNIE WIADOMOŚCI.

Florencya, 4 stycznia. W pałacu Buoncompagni pękło kilka bomb à la Orsini. Z tej przyczyny wiele aresztowań miało miejsce. Także skazano wiele osób na areszt 6cio miesięczny za dążności republikańskie.

Neapol, 1 stycznia. Król znowu 50 osób ułaskawił.

Londyn, 9 stycznia. Dzisiejszy Morning-Post powiada, że papież w liście do cesarza Napoleona, położył za warunek przysłania pełnomocnika na kongres, uznanie całego kościelnego państwa podług traktatów z 1815 r. Odpowiedź cesarza przyszła do Rzymu w przeszły piątek: cesarz nie przystaje na to żądanie.

Haga, 6 stycznia. Dziś słychać, że rozdwojenie gabinetowe załagodzone, i że ministrowie van Tets i van Boste zatrzymali swe teki, dopóki się nie rozstrzygnie w izbie drugiej, los prawa o kolejach żelaznych. Podobno izba druga w prędkim czasie ma być zwołana, aby jak najprędzej dać swe mniemanie o planie przeprowadzenia wielkiego kanału w Holandyi.

Londyn, 6 stycznia. Francuzki poseł p. Persigny, przybył tu wczoraj wieczór.

Z rozkazu rządu wydana została, i dziś wyszła na widok publiczny tak nazwana „niebieska książka,” zawierająca traktaty obe-

cnie obowiązujące Anglią względem innych państw. Są następujące: traktat tyczący się rozdziału Holandyi, Belgii i Luksemburga; o niezawisłości Grecyi (1830; 1833); tyczący się związku Anglii z Portugalią; tyczący się ustępstw saskich Prussom; tyczący się neutralności Sabaudyi, Chablais i Faucigny (1815 i 1819); traktat W. Brytanii z Szwecyą i Francyą z 1855; deklaracya ośmiu mocarstw o niezawisłości Szwajcaryi (1815); traktaty z Turcyą po ostatniej krymskiej wojnie (1855 i 1856); wyciągi z traktatów, tyczących się Multan, Wołoszczyzny i Serbii (1856 i 1859) i z 1850 datująca konwencya ze Stanami Zjednoczonemi, tycząca się kanału łączącego Atlantycki Ocean ze Spokojnym. O traktacie jakimkolwiek tyczącym się Włoch, nie ma wzmianki w tym zbiorze.

Londyn 8 stycznia. Dzisiejszy „Observer” mniema, że włoska sprawa jest znów na pomyślniejszej drodze. Mniema, również że hr. Walewski upadł dla tego, że przeciwił się sympatyom cesarza dla Włoch. Cesarz Napoleon pewny jest współdziałania moralnego Anglii, i najpewniejszą polityką byłoby teraz zawrzeć traktat pokoju oparty na faktach spełnionych.

Podług tegoż dziennika, Anglia wyśle do Chin 20,000 a Francya 10,000.

Paryż 6 stycznia. Presse ogłasza dziś artykuł o pytaniach stawionych przez hr. d’Haussonville, czy każdy Francuz ma prawo żądać drogą petycyi zmiany istniejącej konstytucyi i zmiany prawa, i czy może być drukowany jako broszura, artykuł do gazety, który dał powód do ostrzeżenia rządowego. Wszystkie te pytania odpowiada potwierdzająco.

— *7 stycznia.* Ogłoszenie Monitora że angielski sekretarz poselstwa zastępować będzie tymczasowo hr. Cowley, dla tego uderzyło, że ten dziennik urzędowy nie ma zwyczaju, oznajmiać o zastępstwie przez sekretarza poselstwa, gdy jaki poseł wyjedzie.

Madryt 7 stycznia. Otrzymano telegraficzną wiadomość, że armia posuwa się ciągle ku Tetuanowi. ;;Wczoraj w Valle Negro 2,000 kawaleryi maurytańskiej i 2,000 piechoty atakowało nas, lecz kilka strzałów dział naszych, potrafiło ich rozproszyć. U nas było zabitych 5 i 19 ranionych.

Londyn 8 stycznia. Observer przewiduje blizką wojnę we Włoszech i uznanie urzędowe niezawisłości księstw włoskich. Według zdania tego dziennika dymissya hr. Walewskiego przybliża przyłączenie Włoch środkowych do Piemontu.

Wenecya 6 stycznia. Patryarcha ogłosił list pasterski przeciw broszurze: Papież i kongres.

Sassari 2 stycznia. Manifest komitetu obywatelskiego do ludu został zasekwestrowany i wytoczono proces jego autorom. (*Nord.*)

Rozmaitości.

Najnowsze dzieła literatury francuzkiej.

Chrześcianie i Turcy, obrazy i wspomnienia życia politycznego, wojskowego i religijnego na Wschodzie, przez Eugeniusza Poujade. Turcy i *Turcya współczesna*, przez B. Nicolaidy, kapitana korpusu inżynierów, w służbie króla Grecyi. Dwa te dzieła jednakową mają dążność i treść, myśl szlachetna była do nich powodem. Od Leonidasa aż do Kanarysa, Grecya była ojczyzną wielkich mężów i szczytnych poświęceń. Raz jeden mocarstwa europejskie zwróciły na nią baczenie, lecz ustanowiwszy maleńkie królestwo Grecyi, zostawiły pod władzą Turków kilka milionów Greków. Europa nie zna ich stanu. Pan Poujades pięknym stylem i w żywych obrazach daje nam poznać te prowincye Turcyi europejskiej które głównie zamieszkałe są przez Greków. Smutne wrażenie czyni ta książka. tem bardziej, że niepodobna przewidywać rychłej i pomyślnej zmiany losów tego narodu. Pan Nicolaidy pisze zwięźle, przytacza wiele szczegółów i scen zajmujących, dzieło jego oznacza się większą niechęcią przeciw Turkom, niżeli pana Poujade, który dla nich jest dosyć pobłażającym.

—W Szkocyi, Irlandyi i w księstwie Walii, pomiędzy pospólstwem, obudził się dziwny jakiś ruch religijny, który nie można uważać za pobożność, lecz za szał fanatyczny. Znaczna liczba ludzi na raz wpada w ataki nerwowe, rzuca się, wije, krzyczy i głosi że duch w nich wstąpił. Po tem uspokajają się. Ostatecznym skutkiem tych uniesień, jest poprawa moralna; lecz z nią łączy się wiele szarlatanizmu, obłudy i przesądu.

Quaterly Reviev, ogłosiła wiadomości o nowej Zelandyi. Krajowcy już przestali być ludożercami; lecz z dawnego nałogu pozostał im żarłoczny apetyt. Zajęli się uprawą roli i hodowlą bydła, a nawet wielu zbogaciło się na sprzedaży tych produktów. Rząd posiada własność dwóch części gruntów, to jest 60 milionów mórg. Świcie się rozmnożyły na na tej wyspie, że aż grunta pustoszą i trzeba je zabijać jak dzikie zwierzęta,

Na święta Bożego Narodzenia, wyszło w Anglii mnóstwo książek dla dzieci, a większa ich część składa się z powieści czarodziejskich. Wszystkie drukowane są na pięknym grubym papierze, rycinami ozdobione i pięknie oprawne. Są tacy którzy powstają na powieści czarodziejskie i utrzymują że one służą tylko do zabałamucenia głowy dzieciom.

Sądzimy, mówi Przegląd Społeczny, że w naszym dosyć nudnym i zimnym wieku, takie fantastyczne utwory, z któremi łączą się nauki moralne, budzą wyobraźnią dzieci, która dość wcześnie zgaśnie wśród rzeczywistych mozołów.

Wiadomości handlowe.

Ceny targowe Warszawskie.

Dnia 10 stycznia 1860 r.

Produkta.	za czetwert rs.	za czetwert kop.	za korzec rs.	za korzec kop.	Uwagi.
Żyta	5	23	3	19	
Pszenicy	8	$11\frac{1}{2}$	4	95	
Grochu polnego	5	78	3	$52\frac{1}{2}$	
„ cukrowego	7	$62\frac{1}{2}$	4	65	
„ fasoli	8	$11\frac{1}{2}$	4	95	
Gryki	4	$30\frac{1}{2}$	2	62	
Jęczmienia	—	—	—	—	
Owsa	2	95	1	80	
Prosa	4	$30\frac{1}{2}$	2	26	
Buraków	1	97	1	20	
Kartofle	1	56	—	95	
Kasza jaglana	9	$34\frac{1}{2}$	5	70	
„ gryczana	7	$99\frac{1}{2}$	4	87	
„ „ drobnej	15	$49\frac{1}{2}$	9	45	
„ jęczmienna	6	15	3	75	
„ „ perłowa	15	$74\frac{1}{2}$	9	60	
„ owsiana	9	$10\frac{1}{2}$	5	55	

	za pud rub. sr.	za pud kop.
Mąka pszenna przednia	—	—
„ „ zwycz.	1	7
„ żytnia pytlowa	—	—
„ gryczana	—	—
Słoma	—	30
Siano	—	37
Masło	9	30

W dniu wczorajszym na targach odbywających się w urzędzie konsumcyjnym m. Warszawy, płacono za wiadro okowity próby 10-tej od rs. 1 k. $57\frac{3}{4}$ do rs. 1 k. $62\frac{1}{2}$; za garniec od kop. $51\frac{1}{2}$ do kop. 53.

Ceny zboża i produktów za granicą.

Berlin d. 7 stycznia.

Pszenica za winspel wagi pr.	2,109 fnt.	56	70	stosownie do gatunku.
Żyto „ „ „	2,000	$48\frac{1}{2}$	49	
Jęczm. „ „ „	—	36	42	
Owies. „ „ „	—	24	26	

Olej rzep. 100 fnt. pr. czyli $126\frac{1}{3}$ pol. $10\frac{11}{12}$ 11 bez bec.
„ lniany „ 11
Okowita 8,000 tralles czyli 100 kwart prus. $17\frac{1}{2}$.

Londyn 6 stycznia. Pszenica trzyma się w cenie, w zagranicznej obrót bardzo ograniczony. Owies trzyma się w dobrych cenach.

Amsterdam 6 stycznia. Na pszenicę niema pokupu. Żyto na sprzedaż w miejscu w niskich cenach, na dostawy późniejsze ceny lepsze.

Ogłoszenia Księgarskie, Artystyczne i t. p.

Potrzeba zatrudnienia:

PRZYJECHALI do WARSZAWY.

H. Europejski. Jastrzębski St. dz. dóbr z Dzickanowic; Helfreich Bogdan podpułk. art. z Paryża, Ostrogradzki Alex. ods. Major z Paryża; Wandrey Emil kupiec z Strehlen; Falkenberg Wilhelm kup. z Lipska; Hanke Paul budown. z Łyszkowic; Rajewska Zofia w. po por. gw. z Paryża; Lagorio Leon art. Ces. akademii szt. pięk. z Paryża; Stralfeld Marta guwer. z Paryża; Levinsohn Marcin kup. z Hamburga; Koch Frydrych kup. z Lipska; Leglize Kamil kup. z Bordeaux; Böhler Lud. kup. z Plauen; Dalsace Gustaw kupiec z Wrocławia; Kohlhaas Jakób kupiec z Moguncyi; Beuter Otto kup. z Glauchau.

H. Polski. Rogalski Józef kup. z Chalina; Umiński urz. z Pomarów; Bełkowski Maryan X. z Tum; Myczkiewicz Lud. ob. z Kłomszewa; Niemirycz Zofia ok. z Byliny; Żembrowski Fran. ob. z Dobiecin; Turowski Kazim. ob. z Kómonin; Mizger Stan. urz. kolei z Białego Stoku.

H. Lipski. Popławski Erazm ob. z Mokoszyna; Kamocki Włodz. obyw. z Mokoszyna; Jungberg Jan obyw. z Kutna; Okrynicz Miecz. Miesek z Budziska; Peltz Ernest fabr. z Koła; Lipski Kaz. rz. dóbr z Stulna; Floeter Wilh. fabr. z Zgierza; Lingenau Stan. ob. z Płonszonic; Nowakowski Ign. cuk. z Włocławka; Knopf Edm. dyrek. fabr. z Tomaszowa; Konrad Wład. rząd. dóbr z Kutna; Chyliński Karol ob. z Brzozówki.

H. Drezdeński. Napiórkowski Fran. z Łochow; Rakowiecki Eug. z Ponikwy; Górski Józef z Kunina; Bukomiński Jul. z Rossyi; Goldman Josf z Xiężopola.

TEATR WIELKI. Jutro: *Ewa.*

W drukarni J. Jaworskiego.—Wolno drukować.—Warszawa dnia 30 Grudnia (11 Stycznia) 1859/60 r.—Starszy Cenzor, *F. Sobieszczański.*

DONIESIENIA KRONIKI.

(Rozchodzące się w 1500 egzemplarzach.)

DO WW. WŁAŚCICIELI HANDLÓW, FABRYK I WSZELKICH ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH.

W każdem znaczniejszem mieście potrzebne są pisma, któreby zamieszczały porządne w oddziałach osobnych dla łatwego wyszukania, za cenę jak można najtańszą, doniesienia o potrzebach i żądaniach publiczności, a po szczególe PP. właścicieli fabryk, warsztatów, sklepów, i wszelkich zakładów przemysłowych, obok tego donosiły o żądaniach lub ofiarowanych kapitałach, zatrudnieniach i t. d. Na ten cel Kronika Wiadomości Krajowych i Zagranicznych przeznacza ostatnią stronnicę i dodatki do pisma swego.

Kronika Wiadomości Krajowych i Zagranicznych, pismo codzienne, kosztuje kwartalnie rs. 1 kop. 35 (złp. 9) miesięcznie kop. 45 (złp. 3). Obejmuje oprócz wiadomości politycznych i warszawskich, doniesienia o handlach, cukrowniach, restauracyach, kapitałach, i wszelkich interesach i potrzebach społecznych, za opłatą kop. 3 od jednego wiersza drobnym drukiem. Każdy prenumerator ma prawo umieścić bezpłatnie doniesienia o własnych interesach, za pół rubla kwartalnie. Że zaś wiersz liczy się po kop. trzy, przeto każdy prenumerator będzie mógł zamieścić w Kronice na dwa średnie albo trzy małe doniesienia, razem wierszy siedmnaście obejmujące. Redakcya ułoży doniesienia z ustnego opowiedzenia interesu, bez osobnéj dopłaty. Jeżeli tego będzie potrzeba, to doniesienie w obcym języku bezpłatnie na polskie przełoży.

Kronika zamieszcza także artykuły o handlu, przemyśle, rolnictwie, teatrze, nowych dziełach, krótsze powieści i rozmaitości.

Prenumerować można na wszystkich Urzędach i stacyach pocztowych Królestwa i Cesarstwa, w Kantorach Kroniki lub w Kantorze Głównym przy ulicy Miodowéj Nr. 482 w zakładzie litograficznym pod firmą A. Pecq et Comp. dokąd adresować trzeba wszelkie Korrespondencye i Doniesienia do Redakcyi Kroniki.

Ogłoszenia od Władz.

Kurator Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Zawiadamia właścicieli domów w Warszawie w okolicy ulicy Długiej, iż na pomieszczenie szkoły powiatowej o pięciu klassach od d. 19 Czerwca (1 Lipca) 1860 roku potrzebny jest lokal składający się z pięciu pokoi na klassy, około dwanaście łokci w kwadrat obszerności mających, z życzeniem aby do tych o ile można były osobne wchody, w jednej sieni lub kurytarzu; z jednego pokoju nieco obszerniejszego na bibliotekę, z jednego mniejszego pokoju na Kancellaryą, jednego małego na areszt, i jednego na pomieszczenie stróża. Do tego potrzebną jest drwalnia, kloaka, używalność dziedzińca o ile możności zamkniętego; tudzież aby w tym dziedzińcu była pompa z wodą zdatną do picia. Do dogodności powyższego lokalu dobrze by było, aby przytem mógł być lokal na mieszkanie Nadzorcy etatowego, składający się z czterech pokoi i kuchni z piwnicą, oraz lokal dla Pisarza z dwóch pokoi i piwnicy.

Posiadający podobny lokal może złożyć deklaracyą w formie właściwej w Zarządzie Okręgu Naukowego przed dniem 15 Stycznia 1860 r. przyczem wyrazić winien cenę komorniczą i przedstawić rysunek odręczny chociażby ołówkiem sporządzony, wskazujący rozmiary i rozkład proponowanego przez siebie do wynajęcia lokalu. Warszawa d. 22 Grudnia (3 Stycznia) 1859/60 r.

Radca Tajny, Muchanow.
Naczelnik Wydziału, M. Vidal.

Magistrat Miasta Warszawy.

W zastosowaniu się do przepisów Lombardowi służących, podaje do wiadomości publicznej a mianowicie osób interesowanych, że:

1) Licytacya na fanty w rzeczonym Lombardzie zastawione, jakoto: Srebro różnego gatunku i rozmaitego kształtu, Brylanty, Perły, Zegarki, Suknie, Bielizna i wszelkiego rodzaju Kosztowności, których właściciele w oznaczonym ostatecznie terminie nie wykupili lub zaprolongować zaniedbali, rozpocznie się w dniu 1 Marca (20Lutego) r. b. i aż do czasu zupełnego ich wyprzedania codziennie wyjąwszy dni Świąteczne i Niedzielne od godziny 9ej rano do 1ej z południa, w zwykłym lokalu Lombardowym w Ratuszu głównym odbywać się będzie. Życzący więc nabycia sobie rzeczonych przedmiotów, zechcą się znajdować w miejscu i czasie wyżej oznaczonym, a zakupione fanty, zaraz po przybiciu kupna srebrem lub biletami Bankowemi płacić.

2) Że termin ostateczny do wykupienia lub prolongowania wzmiankowanych fantów srebrnych i złotych najdalej do d. 17 (29) Stycznia r. b. innych zaś do d. 2 (14) Lutego r. b. oznaczonym został. Dla tego interesowani, a mianowicie właściciele takowych, przed upływem powyższego terminu, do kassy Lombardu o wykupienie lub prolongowanie zgłosić się są obowiązani. Fanty wszelkie po dzień 20 Grudnia 1853 r. (1 Stycznia 1854 r.) zastawione, bezwarunkowo wykupione być winny, inaczej sprzedaży na licytacyi niezawodnie ulegną.

3) Że wszyscy, którzy niewykupiwszy dotąd fantów swoich, w czasie właściwym mimo niniejszego ogłoszenia na własny interes tyle staną się obojętnemi, iż nie będą korzystać z czasu wyżej oznaczonego do wykupienia lub prolongowania zastawionego fantu, a mianowicie którzy takowego wykupna przed dniem 17 (29) Stycznia r. b. co do wyrobów złotych i srebrnych, a przed dniem 2 (14) Lutego t. r. co do innych nie dopełnią, sami sobie winę przypiszą, gdy zastawione przez nich fanty złote i srebrne nie trzymające prób przepisanych, niezawodnie w wykonaniu art. 3 Najwyższego Ukazu z d. 10 (22) Kwietnia 1851 r. o zaprowadzeniu w Królestwie jednostajnych prób złota i srebra, oraz art. 29 wprowadzającego w tym celu probiernie przy Mennicy Warszawskiej, tejże Mennicy do stopienia, a zarazem w zamian za gotowiznę po cenach jej właściwych odstąpione, a inne na licytacyi w Lombardzie sprzedane zostaną.

4) Ażeby się nikt z osób interesowanych niewiadomością o niniejszem obwieszczeniu wymawiać nie mógł, takowe przez pisma czasowe, jako to: Gazetę Rządową, Policyjną, Warszawską, Codzienną, Kronikę i Kurjera Warszawskiego, trzykrotnie do wiadomości publicznej podaje. Niemniej przez przylepienie drukowanych exemplarzy onego w miejscach publicznych i obwołanie po mieście przy odgłosie trąby, ogłoszonem zostanie.

Prezydent, Rzeczywisty Radca Stanu, Andrault.
Naczelnik Kancellaryi, Luceński.

Licytacye na dostawy, przedsiębierstwa i dzierżawy.

Zarząd Okręgu Pocztowego Królestwa Polskiego.

Z powodu: że odbyta w d. 16 (28) Grudnia r. z. licytacya in minus na dostawę przez ciąg lat 1860, 1861 i 1862 oleju preperowanego do lamp i świec łojowych nie odniosła skutku, przeto Zarząd Okręgu Pocztowego podaje do powszechnéj wiadomości, iż w d 13 (25) Stycznia r. b. w sali posiedzeń Zarządu Okręgu Pocztowego przy ulicy Krakowskie-Przedmieście pod Nr. 421 o godzinie 12 w południe, odbywać się będzie powtórna licytacya in minus przez opieczętowane deklaracye na dostawę przez ciąg lat 1860, 1861 i 1862 oleju preperowanego do lamp i świec łojowych, których potrzeba dla Zarządu Okręgu Pocztowego rocznie, a mianowicie: oleju około wiader 46, świec łojowych około 90 pudów.

Vadium oznacza się na dostawę oleju rs. 18, na dostawę świec rs. 60. Licytacya odbywać się będzie in minus, od któréj oznaczają się ceny: za wiadro oleju rs. 3 kop. 67 1/2, za pud świec rs. 6 kop. 37 1/2. Warunki przejrzane być mogą każdodziennie wyjąwszy święta i niedziele od godziny 9 z rana do godziny 3 po południu w biurze Zarządu Okręgu Pocztowego pod Nrem wyżéj wskazanym.

Warszawa d. 24 Grud. (5 Stycznia) 1859/60 r.

Starszy Radca, Radca Stanu, Kaczaunow.
Naczelnik Kancellaryi, E. Drac.

Komora Składowa Warszawska.

Padaje do wiadomości, iż na zasadzie rozporządzenia Wyższej Władzy, odbywać się będzie na Komorze w d. 4 (16) Stycz. 1860 r. o godzinie 11ej z rana, sprzedaż przez publiczną licytację herbaty czarnej kwiatowej. Herbata ta, sprzedawać się będzie partjami najmiej 40 funtów.

Dyrektor Komory, Radca Stanu, Afrosimoff.

Rząd Gubernialny Radomski.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w d. 3 (15) Lutego 1860 r. w biurze Naczelnika powiatu Kieleckiego odbędzie się licytacya przez opieczętowanie deklaracyi na reperacyą kościoła i oparkanienia cmentarza kościelnego i grzebalnego w parafii Kurzelów w powiecie Kieleckim leżącéj, na którą koszta są zatwierdzone w summie rs. 1382 kop. 85 1/2. Warunki do licytacyi wraz z wykazem kosztów przejrzeć można w biurze Naczelnika powiatu Kieleckiego. Wzywając więc mających chęć podjęcia się téj entrepryzy, aby deklaracye swe na d. 3 (15) Lutego 1860 r. przed godziną 12 z rana pod adresem Naczelnika powiatu Kieleckiego, w następującej treści: Że podejmuję się entrepryzy reperacyi kościoła i oparkanienia cmentarza kościelnego i grzebalnego w parafii Kurzelów w Powiecie Kieleckim leżącej, podług wykazu kosztów za summę rs. N poddając się wszelkim obowiązkom i zastrzeżeniom w warunkach do licytacyi domieszczonych. Na dotrzymanie kontraktu składam vadium w kwocie rs. 138 k. 28, wyraźnieN. i na N. załączam. Że stałe zamieszkanie mam w N. i wrato kwit kassy zie nieutrzymania się na licytacyi żądam zwrotu przez pocztę kwitu, na złożone vadium na mój koszt lub zatrzymania takowego aż do mojego zgłoszenia się. Pisałem w N. dnia N. miesiąca N. roku N. z własnoręcznym z imienia i nazwiska podpisem, nadesłali, oświadcza, że późniéj złożone przyjęte nie będą.

Radom d. 18 (30) Grudnia 1859 r.

Za Gubernatora Cywilnego,
Radca Gubernialny, Dąbrowski.
Za Naczelnika Kancellaryi, Eysymondt.

Naczelnik Powiatu Rawskiego.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż d. 9 (21) Lutego r. b. o godzinie 12téj w południe, odbędzie się w biurze Naczelnika powiatu Rawskiego licytacya na wydzierżawienie dóbr Porady górne wszystkich części ogółem w Okręgu Rawskim położonych, na rzecz Skarbu Królestwa za zaległe podatki i inne należności prawnie zajętych, a to na lat trzy poczynając od dnia 21 Czerwca 1860 r. do tegoż dnia 1863 r.

Cena jednoroczněj dzierżawy tych dóbr oznaczoną jest na rs. trzysta Nro 300, kto zaś z konkurentów postąpi najwyższą summę nad tę cenę, temu dzierżawa oddaną zostanie. Licytacya odbędzie się przez opieczętowane deklaracye na stemplu zwyczajnym ceny kop. 7 1/2 podług zwykłego wzoru napisać się mające do których dołączone być winno świadectwo właściwego Naczelnika Powiatu wykazujące odpowiednią zamożność konkurenta i potrzebną kwalifikacyę do dzierżawienia dóbr postanowieniem JO. Księcia Namiestnika Królestwa z d. 12 (24) Stycznia 1818 r. przepisaną, jak niemniéj kwit którejbądź kassy Rządowéj na złożone vadium rs. 75 gotowizną lub Listami Zastawnemi.

Deklaracye te opieczętowane pod adresem „do własnych rąk Naczelnika Powiatu Rawskiego, deklaracye na dzierżawę dóbr Porady górne" złożone być mogą osobiście lub też nadesłane koniecznie najpóźniéj na pół godziny przed terminem licytacyjnym na początku niniejszego oznaczonym, w którym nastąpi publiczne otwarcie i ogłoszenie nadesłanych deklaracyi, gdyż późniéj otrzymane deklaracye jak równie i te któreby okazały się nieczytelne i poprawione lub bez dołeczenia świadectwa kwalifikacyjnego i kwitu na vadium, za nieważne uznane będą.

Warunki szczegółowe pod jakiemi dzierżawa tych dóbr będzie wypuszczoną ryczałtowo, przejrzane będą być mogą każdego czasu w godzinach biurowych, tak u Naczelnika Powiatu w Rawie, jak równie u Wójta gminy Rosławowice w mieście Biały mieszkającego.

Rawa dnia 19 (31) Grudnia 1859 r.

Dobrowolski.

Ogłoszenia od Instytutów.

Komitet Restauracyi Zabudowań Aleksandryńskiego Instytutu Wychowania Panien.

W dniu 31 Grudnia (12 Stycznia) 1859/60 r. o godzinie 12 w południe, w nowéj Aleksandryi, w kancellaryi Aleksandryńskiego Instytutu Wychowania Panien, odbywać się będzie głośna in plus licytacya na sprzedaż starych materyałów i przedmiotów pochodzących z rozbiórek spalonéj części gmachu Instytutowego.

Każdy więc kupna chęć mający, bez złożenia vadium do licytacyi przypuszczony zostanie.

W Nowéj Aleksandryi d. 21 Grud. (2 Stycz.) 1859/60 r.

Członek Komitetu, Paszkowski.

Ogłoszenia prawne.

Prokurator Królewski przy Trybunale Cywilnym Gubernii Warszawskiéj w Warszawie.

Zawiadamia strony interessowane, że Antoni Mostowski Komornik przy Sądach Pokoju Okręgu Kowalskiego i Radziejowskiego, tranzlokowany dla dobra służby do Okręgu Stanisławowskiego, z powodu niewykonania rozporządzeń Władzy, Reskryptem Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości z d. 7 (19) Grudnia 1859 r. L. 25402 uwolniony został od obowiązków Komornika. Akta zaś exekucyjne jemu powierzone znajdują się w zachowaniu Sądu Pokoju Okręgu Kowalskiego.

Radca Kollegialny, Bogucki.

Prawnie zajęte dochody nieruchomości Nro 1633 w Warszawie przy ulicy Wspólnéj w powiecie i okręgu Warszawskim położonéj, na rok jeden poczynając od d. 20 marca (1 kwietnia) 1860 do dnia tegoż 1861 roku trwać mający, w d. 18 (30) Stycznia 1860 r. o godzinie 10 z rana na gruncie tejże nieruchomości przez publiczną licytacyę przed podpisanym Komornikiem wydzierżawione będą.

Licytacya zaczynać się będzie od summy rs. 450 lub takiéj, jaką pierwszy z licytantów poda.

Warunki licytacyjne przejrzane być mogą u podpisanego Komornika w Warszawie pod Nrem 268 mieszkającego.

Walenty Supryniewicz, komornik.

Ogłoszenia księgarskie, artystyczne i t. p.

KSIĘGARNIA
S. H. MERZBACHA W WARSZAWIE.

Odebrała z Poznania *Agenda Gospodarska* czyli kontatnik na wszystkie dnie roku, 1860 rok, oprawną w płótno angielskie, cena rs. 1; z Wilna zaś następującą nowość: **Handzia Zahornicka**, powieść, Teod. Tom. Jeżu, cena rs. 1 kop. 35.

— Nakładem Księgarni Gustawa Sennewalda przy ulicy Miodowéj Nr: 2 (481) wyszła: „*Historya literatury Polskiéj w zarysach K. Wł. Wójcickiego*" wydanie drugie poprawne i powiększone. Pierwsza edycya w r. 1845 ogłoszona, chlubnego doznała przyjęcia, jako dzieło obejmujące całość obrazu literatury ojczystéj, od najdawniejszych aż do naszych czasów, a łącząc wykład jéj dziejów z dobremi przykładami w użyciu praktycznem, była wielce pożądaną. Ta rzeczywista wartość, upowszechniła pierwsze wydanie nietylko w kółkach rodzinnych, ale posłużyła do wykładu po wielu zakładach naukowych nietylko w Królestwie ale i w Galicyi Austryackiéj.

Ubiegłą lat 13 od zjawienia się téj pracy P. K. Wł. Wójcickiego. W obrazie literatury naszéj głównie co do bieżącego piśmiennictwa niemało zmian zaszło; wielu pracowników z tego pola zeszło, wielu nowych nieznanych wówczas przybyło. Nie jedna gałąź literatury hojniej uposażoną została, inne nie wydały pożądanego owocu. Autor musiał uwzględnić te objawy, i to wydanie stosownie do nich przejrzyć, poprawić i uzupełnić. Trzy tomy które obecnie wyszły obejmują literaturę polską od najdawniejszych czasów, do Kazimierza Brodzińskiego i Mickiewicza. Tom IV. obejmujący okres ostatni wyjdzie w ciągu pierwszego półrocza r. 1860.

Pomimo powiększonéj objętości każdego tomu, wydawca zachował cenę pierwszego wydania: za 4 tomy obejmujące przeszło 136 arkuszy druku ścisłego Złp. 55.

W ZAKŁADZIE LITOGRAFICZNYM
A. PECQ et COMP.

Ulica Miodowa Numer 482.

Wyszła na widok publiczny **Ballada Sen**, śpiew z towarzystwem fortepianu przez Romualda Zientarskiego, cena złp. 4 (kop. 60).

NAKŁADEM
ZAKŁADU LITOGRAFICZNEGO
A. PECQ et COMP.

Opuścił prassę **Kalendarzyk pugilaresowy** na rok 1860 drukowany na białym papierze i zważając na małość formatu nadzwyczaj czytelnie. Cena exemplarza kop. 3. NB. każdy kupujący kalendarz *ścienny chromo-litografowany* Pecqa, *lub cóśkolwiekbądź innego* w jego sklepie *ulica Miodowa Nro* 482, dostaje Kalendarz pugilaresowy bezpłatnie.

Ogłoszenia od zakładów handlowych, fabrycznych rękodzielniczych i t. p.

WAGI Z GWICHTAMI NORMALNEMI.

Kupieckie, Aptekarskie, dla Chemików, do Listów, Zboża, Bydła, Bezmiany, Maszyny do kopjowania Listów, Praski do wytłaczania suchych Stępli, Maszynki do pieczętowania listów, Maszyny do wytłaczania kart wizytowych, u

Jakóba Pik Opt M. Warszawy, ulica Miodowa Nr. 497.

HANDEL WIN
i towarów kolonialnych.
FRANCISZKA ROZMANITH
w Hotelu Polskim przy ul. Długiej w Warszawie.

Poleca się doborem Win węgierskich, francuzkich, szampańskich, reńskich i t. d., nadmieniając, iż oprócz zwykłych towarów kolonialnych, zaopatrywanym bywa wszelkie bakalje, frukta świeże i smażone, sery rozmaite, wędliny i t. d. i t. d., a to stosownie do właściwéj pory roku.

CUKIERNIA
ROBERTA WISNOWSKIEGO

w Hotelu Polskim Nr. 585.

Ma honor polecić, znane od dawna z swéj dobroci, smaku i delikatności **Pączki**, najdoskonalszemi konfiturami przekładane, któremi odtąd przez cały Karnawał, po kop. 1 i pół, 2 i pół i 5 służyć będę; wszelkie obstalunki akuratnie wykonane zostaną.

W SKŁADZIE ZABAWEK
CIECHANOWSKIEJ
ulica Podwal N. 497,

dostać można wszelkich przedmiotów do zabawki dla dzieci. — Tamże prenumerować można wszystkie Pisma peryodyczne wychodzące w Warszawie.

Rzeczy Zagubione.

Skradzionym został **Wexel** in blanco, wystawiony na rs. 100, z podpisem i pieczęcią Franciszka Karpińskiego, pod dniem 9 lub 10 Września r. z., z terminem cztero-miesięcznym. Ostrzega zatem, aby takowego nikt nie nabywał, gdyż stosowne ostrzeżenia gdzie należy uczynione zostały; tudzież ostrzegam, iż nikomu nie wystawiałem Wexlu na rs. 50, i jeżeliby takowy znajdować się mógł u kogo, uważam za nieważny. *Morytz Wajnkiper.*

ŚWIADECTWO SZKOLNE.

Z czterech klass ukończonych w szkole powiatowéj 5-klassowéj filologicznéj tutejszéj, zagubione zostało w przechodzie z ulicy Chłodnéj na Elektoralną, łaskawy znalazca zechce takowe odesłać pod Nr. 901 do podpisanego, na ulicę Chłodną, za co wedle żądania wynagrodzonym będzie. Władysław Kotkowski.

Uwiadomienia.

W Hotelu Wileńskim Nr. 570 na Tłomackiem jest do wynajęcia każdego czasu Piwnica sklepiona z czterema przedziałami, obszerna, sucha, widna, za rs. 60 rocznie. Bliższa wiadomość u Rządcy tegoż Hotelu. (1)

Ktoby sobie życzył utrzymywać **Stacyę Pocztową w Szczuczynie**, na trakcie Kowieńskim położoną, zechce zgłosić się ze swem żądaniem do biura Urzędu Pocztowego Pogranicznego w Łomży, lub do Zarządu Okręgu Pocztowego w Warszawie, gdzie o warunkach bliższą wiadomość powziąć można.

Lokacye i potrzeba kapitałów.

Potrzebna jest do wypożyczenia **SUMMA** od rs. 6,000 do rs. 15,000; — oraz rs. 3,000 i rs. 5,000, na pierwszy Numer hypoteki domów murowanych w Warszawie. Wiadomość przy ulicy Leszno pod Nrem 733, na 2 piętrze, drzwi po lewéj stronie, z rana do godziny 11téj, bez pośrednictwa osób trzecich.

7,500 Rubli srebrem, jest do wypożyczenia od Nowego Roku 1860, na pierwszą hypotekę domu murowanego w Warszawie. Wiadomość bez pośrednictwa osób trzecich, u Fiszera w biórze Dyrekcyi Ubezpieczeń.

KURS GIEŁDY WARSZAWSKIÉJ.

29 Grudnia (10 Stycznia) 1859/60 r.

Monety.		żądano Rs.	żądano kop.	płacono Rs.	płacono kop.
Pół-imperyały Rossyjskie. .		—	—	5	54
Dukaty Hollenr. nowe ważne .		—	—	—	—
Papiery.					
Obl. Skarb. za 100 rsr. (op. kup.)		91	89	91	39
Bilety Skarbu królestwa Polskiego		—	—	—	—
Listy Zastawne białe III Okresu (prócz kuponu). . za 15 rsr.		14	$83\frac{1}{2}$	14	$80\frac{1}{2}$
Obligacye Cząstkowe za 500 zł.		—	—	—	—
(oprócz kuponu)		—	—	—	—
Cert. Banku:					
„ na Obl. Cz. lit. A. na 300 zł.		—	—	—	—
„ lit. B. ua 200 zł. bez procent.		—	—	—	—
„ „ procentowe		—	—	—	—
Dowody K. C. Likwid. na 100 zł.		—	—	—	—
Nowa Ross. pożyczk z roku 1854		—	—	—	—
oprócz kuponu		—	—	—	—
z roku 1855		—	—	—	—
Wexle.					
Berlin . . . . .100 Tal.	2 M.	102	60	—	—
„ . . . . .100 Tal.	k. t.	—	—	—	—
Gdańsk . . . . .100 Tal.	2 M.	—	—	—	—
„ . . . . .100 Tal.	k. t.	—	—	—	—
Hamburg . . 300 BMk.	2 M.	154	20	—	—
Londyn . . 1 Ft. St.	3 M.	6	78	6	76
Moskwa . . 100 Rsr.	k. t.	99	50	—	—
Petersburg . . 100 Rsr.	1 M.	99	66	—	—
„ . . . . 100 Rsr.	k. t.	—	—	—	—
Paryż . . . 300 Fran.	2 M.	81	30	—	—
„ . . . . 300 Fran.	1 M.	—	—	—	—
Wiedeń. . . 150 Zł. R.	2 M.	81	—	—	—
Wrocław . . 100 Talar.	2 M.	—	—	—	—

Wartość kuponu bieżącego od Obl. Skarb. Rs. 1 kop. $11\frac{1}{9}$
od Listów Zastawnych kop. 3
od nowej Rossyjskiej Pożyczki Rs. — kop —

KURS GIEŁD ZAGRANICZNYCH.

Berlin 9 Stycznia 1860 r.		żąd	dają
		talarów pr:	
5-ta Serya Stieglitza	za rs. 100	—	95
6-ta Serya Stieglitza	„ „ 100	—	$104\frac{1}{2}$
Polskie Obligacye Skarbowe	„ „ 100	—	$82\frac{1}{2}$
„ Listy Zastawne	„ „ 90	—	$86\frac{3}{4}$
„ Bilety Bankowe	„ „ 90	—	$87\frac{1}{2}$
Wexle.			
Na Warsza. z terminem krótkim	za rs. 90	—	$87\frac{1}{2}$
„ Petersburg „ 3 tygod.	„ „ 100	—	$97\frac{1}{4}$
„ Londyn „ 3 mies.	„ 1 f. st.	—	$6.16\frac{7}{8}$
„ Paryż „ 2 „	„ 300 fr.	—	$78\frac{7}{12}$
„ Hamburg „ 2 „	„ 300 mrc	—	$149\frac{1}{8}$
„ Wiedeń „ 2 „	„ 150 złr.	—	$77\frac{1}{2}$
Wiedeń.		zł. reńs:	
Wexel na Londyn.	za 10 f. st.	—	126 50
Akcye Kredytowego Banku	„ 200 zł.r.	—	199 50
Paryż.		franków	
3% Renta	za 100 fr.	—	68 45
Kredyt Ruchomy	„ 1,000 fr.	—	— 75

Żyto w Berlinie na dostawę w miejscu $48\frac{1}{2}$ talarów, na wiosenną dostawę $46\frac{3}{4}$ za winspel.

w Drukarni J. Jaworskiego.— Wolno drukować. — Warszawa dnia 30 Grudnia (11 Stycznia) 1860 r. — Starszy Cenzor, *F. Sobieszczański.*